

[Johs. Christiansen.]

nyeste Tid, og denne Tid regner jeg fra Loven af 11. April 1933. Foruden Spørgsmaalet om en mere effektiv Kontrol, der i 1933 kom til at hvile dels paa Kommunerne, dels paa Indenrigsministeriet, vil jeg først nævne Forholdet til de sekundære Prioriteter. Det første betydelige Fremskridt i saa Henseende blev gjort midt under forrige Krig, da Staten indgik paa at placere sine Laan som Andenprioritetslaan saavel ved Foreningsbyggeriet som ved kommunalt og privat Byggeri. Ikke mindst for Foreningsbyggeriet var denne Reform et meget stort Gode. Byggeriet blev jo i det hele taget nu langt mindre afhængigt af det private Kapitalmarked. Linien udbyggedes videre i den første Dahlgaardske Lov af 1933, hvor Staten jo endog gik bagefter Hypoteklaanene. Det var en yderligere Lettelse for Bygherrerne. Den er fastholdt siden, og, som man ser, ogsaa nedfældet i det nu foreliggende Lovforslag. I det hele betød 1933-Loven en meget væsentlig Reform af hele vor Lovgivning paa dette Omraade.

Et andet Hovedtræk i Loven har vi i Sikringen af den kontinuerlige Driftsøkonomi i Boligproduktionen, opnaaet ved Bestemmelserne om, at en vis Del af Opsparingen anvendes til fremtidige Boligformaal. Disse vigtige Bestemmelser blev yderligere udbygget i Loven af 13. April 1938. Al privatøkonomisk Profitinteresse hos Ledere, Funktionærer og Medlemmer var nu udelukket, idet alt, hvad der gennem Huslejen betales af paa Pantegælden, kun kunde komme Foreningen, Medlemmerne og Samfundet til gode.

Et tredje Hovedtræk fremgik af Bestemmelserne i 1938-Loven om, at der nu ogsaa kunde ydes en særlig Støtte, hvor det drejede sig om Boliger til mindrebedidlede børnerige Familier. Det var et helt nyt Princip, der her indførtes i Lovgivningen. Men det er vist næppe for meget sagt, at mangfoldige Familier, ikke mindst i Krigens svære Aar, herigennem har modtaget en social Haandsrækning af den allerstørste Betydning for Hjemmene og de opvoksende Børn. At Princippet føres videre i det nu foreliggende Lovforslag, kan jo derfor kun hilses med Tilfredshed.

Endelig vil jeg endnu gerne fremhæve som et fjerde Hovedtræk ved Lovgivningen Bestemmelsen om, at Nybyggeriet kan fritages for Bygningsskatter. Vi har inden for mit Parti altid betragtet disse Skatter som en Uting, fordi de mod al sund Retsfølelse ifølge hele deres Væsen var en Skat paa Arbejdslyst og paa Foretagsomhed.

Vi har endnu ikke kunnet faa denne Tankegang til at slaa helt igennem overalt, men i Byggelovgivningen er det altsaa delvis lykkedes. Man har erkendt Betydningen af, at disse Skatters Fjernelse fra i hvert Fald det nye Byggeri paa gavnlige Maade stimulerer Boligproduktionen, og under denne Synsvinkel er man altsaa gaaet med til en — om end tidsbegrænset — Indførelse af Princippet i denne Lovgivning. Jeg kan imidlertid ikke nægte mig selv ved denne Lejlighed at udtale Forventningen om, at der inden alt for længe skal vise sig Muligheder for at faa Bygningsskatterne helt fjernet fra dansk Lovgivning. De er og bliver en Uretfærdighed, et urationelt Levn fra en svunden Tid, som ikke hører hjemme i et demokratisk Retssamfund.

Som en naturlig Afslutning paa disse mere almindelige Bemærkninger vil jeg gerne rette en Tak til Indenrigsministeriets Udvalg af 11. September 1941, hvis Betænkning med tilhørende Lovudkast den nuværende højtærende Indenrigsminister i Hovedsagen har fulgt ved Udarbejdelsen af det foreliggende Lovforslag. Det er en meget interessant Betænkning. Udvalget har afgivet. Jeg synes, den vidner om høj Indsigt og er et særdeles udmærket Forarbejde. Der er for mig noget overordentlig tilfredsstillende i, at et Udvalgsarbejde som dette har kunnet afsluttes med Tilslutning fra alle Sider. Det er en stor Ting, ja, en virkelig Sejr for det parlamentariske System, at samtlige de i Udvalget repræsenterede Partier har kunnet samles paa en fælles Linie i et vigtigt, omfattende Lovgivningsanliggende af denne Karakter. Men det er ogsaa i rent saglig Henseende overordentlig tilfredsstillende, at de meget forskellige Anskuelser, som langt ind i 30'erne raadede paa dette Omraade, nu er smeltet sammen i et Resultat, som i høj Grad er egnet til at virke fremmende paa hele det sociale Byggeri.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger til visse Enkeltheder i selve Lovforslaget. I Princippet er det, som allerede sagt, en Videreførelse af den bestaaende Lovgivning. Fastlæggelsen af 100 Mill. Kr. Statsmidler aarlig i 8 Aar ud i Fremtiden er et baade fremskuende og dristigt Initiativ, skønt man kan gaa ud fra, at Risikoen vil være begrænset paa Grund af de meget effektive Kontrolbestemmelser, som Forslaget indeholder. Da der jo i ganske overordentlig Grad er Brug for et stort Boligbyggeri, vil den foreslaaede Udlaansmasse næppe være for stor.

Mit Parti er veltilfreds med den Bestemmelse om Forskudslaan, der er fore-